

УПРАВЛІННЯ ІНКЛЮЗИВНИМ РОЗВИТКОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Інклюзивний розвиток національної економіки передбачає позитивні зміни щодо свідомої політики територіальних громад, екологічної стійкості, боротьбі зі змінами клімату та забрудненням навколишнього середовища, усунення проблеми обмеженості енергоресурсів, зростання доходів населення. Інклюзивний розвиток означає залученість громадян у процеси суспільного життя в освіті, економіці, екології, фінансах і має економічний, соціальний та інституційний аспекти.

Загалом, інклюзивний розвиток – це багатовимірний розвиток у межах середовища, сформованого державою, суспільством та бізнесом, інтеграція і взаємодія яких створює пов'язані між собою інститути; діяльність цих інститутів орієнтована на довгострокову перспективу, забезпечення збалансованого розподілу матеріальних і нематеріальних благ між членами соціуму, враховуючи потреби майбутніх поколінь [1, с. 20].

Управління інклюзивним розвитком національної економіки реалізовується у межах концепції сталого розвитку і, відповідно, Глобальних цілей сталого розвитку та Європейського зеленого курсу. У межах глобального та європейського зеленого курсу формуються такі новітні сфери, покликані стимулювати інклюзивний розвиток економіки:

1) smart-економіка – розумна економіка, заснована на моделі цифровізації виробництва, розподілу та споживання із використанням smart-технологій, що передбачає досягнення цілей SMART: S – Specific (конкретність/специфічність), M – Measurable (вимірюваність), A – Achievable (досяжність), R – Relevant (релевантність/доречність), T – Time-bound (обмеженість у часі);

2) біоекономіка – охоплює всі сектори та системи, які залежать від біологічних ресурсів (тварин, рослин, мікроорганізмів і похідної біомаси, включаючи органічні відходи), їхні функції та принципи; повертає ресурси в реальний сектор, створює робочі місця, сприяє підвищенню рівня екологічності виробництва та споживання, дає змогу оптимально використовувати обмежені ресурси на безвідходній циркулярній основі;

3) циркулярна економіка – забезпечує покращення добробуту населення та екологізацію суспільства шляхом скорочення споживання та відновлення ресурсів і вторинної переробки матеріалів;

4) зелена економіка – забезпечує покращення добробуту населення, соціальної справедливості, зменшення екологічних ризиків та екологічного дефіциту шляхом використання зелених технологій у сільському та лісовому господарстві, рибальстві, енергетиці, промисловості, будівництві, транспорті, туризмі та переробці відходів.

Необхідність управління інклюзивним розвитком національної економіки передбачає подолання економічної та соціальної нерівності й бідності та формування інклюзивного суспільства. Це зумовлює створення гідних умов праці, акумулювання фінансових ресурсів держави для їхнього подальшого інвестування у природоохоронні заходи, науку, освіту, культуру і спорт, охорону здоров'я, інфраструктуру, соціальне забезпечення і соціальний захист. Важливим є формування моральної свідомості бізнесу до вкладення власних капіталів в економіку України і діяльності державних інституцій, спрямованої на забезпечення добробуту населення [2].

Інклюзивна політика передбачає забезпечення сталого соціально-економічного розвитку через формування системи регулятивних та стимулюючих заходів щодо досягнення економічної та соціальної справедливості, зростання доходів населення, рівня їх екологічного та соціального захисту з урахуванням глобалізації та цифрової трансформації [3].

Список використаних джерел:

1. Вдовічена О.Г. Інклюзивний розвиток – сучасна парадигма стійкого економічного зростання. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія «Економічні науки»*. 2018. Вип. 3. С. 17-29.
2. Олешко А. А. Ендогенізація інвестиційного розвитку в контексті забезпечення економічної безпеки України. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 52 – 58.
3. Олешко А.А., Будякова О.Ю., Саратов О.В. Публічне управління інклюзивним розвитком економіки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.9.4>

УДК 330.341.1

Оменюк В.Я., аспірант
ДННУ «Академія фінансового управління»

МОДЕРНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ

Повномасштабна війна завдала суттєвої шкоди українському агросектору — прямі та непрямі збитки вже сягнули десятки мільярдів доларів, оскільки спричинила руйнування налагоджених роками процесів, логістичних ланцюгів, а значна частина посівних територій замінована або недоступна, знищено техніку та склади. За даними KSE внаслідок бойових дій посівні площі зменшилися на 25%, 2 млн га заміновано. За таких умов аграріям доводиться шукати способи підвищити ефективність виробництва, щоб компенсувати збитки [1, 2].

Однією з семи цілей Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року представленої Міністерство аграрної політики та продовольства України є модернізація аграрного сектору: розвиток переробки, інновації, цифровізація та обмін знаннями.

Реалізація цієї цілі передбачає сприяння розвитку переробних підприємств, покращення доступу до досліджень та інноваційного розвитку. В свою чергу це потребує підтримку послуг з розвитку сільського бізнесу та сільськогосподарських дорадчих послуг, цифровізація галузі [3].

Як відомо, своєчасне техніко-технологічне оновлення виробництва є запорукою ефективного функціонування аграрної галузі, її стабільного розвитку та інноваційної модернізації. Проте нині реальним суб'єктам аграрного господарювання приходить вести виробничу діяльність в умовах різкого погіршення їх забезпечення виробничими ресурсами: засоби захисту рослин, мінеральні добрива, паливно-мастильні матеріали тощо [4, 5].

В Україні лише близько 10% аграріїв використовують цифрові технології у своїй господарській діяльності. Натомість тенденції розвитку аграрного сектору свідчать про те, що у сучасному агровиробництві допоміжним ресурсом фермера стають інноваційні технології.